

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет
Кафедра археології та музеєзнавства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міста музеї

для студентів

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
освітній рівень	другий (магістерський)
освітня програма	Музеєзнавство, пам'яткознавство
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019 /2020
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладач: Іванисько Світлана Іванівна, кандидат історичних наук, асистент кафедри археології та музеєзнавства.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробник: Іванисько Світлана Іванівна, кандидат історичних наук, асистент кафедри археології та музеєзнавства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри археології та музеєзнавства

_____ (Терпиловський Р.В.)
(підпис)

Протокол № ____ від «____» _____ 20__ р.

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «____» _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ (Купчик О.Р.)
(підпис)

«____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів уявлення про музеєфікацію історичних міст та пам'яток архітектури, систему охорони нерухомих пам'яток в Україні та світі.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

знати базові поняття та терміни музейної справи, охорони культурної спадщини, тенденції розвитку музейної та пам'яток охоронної сфери в Україні і світі:

вміти застосовувати основні терміни та категорії музеєзнавства, пам'яткознавства, збирати, систематизувати та презентувати інформацію про досвід функціонування сучасних пам'яток охоронних установ, виявляти основні проблеми функціонування музейних установ;

володіти елементарними навичками роботи з науковою літературою та джерельної критики, використання іншомовних фахових джерел, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Міста-музеї» входить до спеціалізованого блоку дисциплін «Основні тенденції розвитку музеїв» і є логічним продовженням обов'язкових курсів «Загальна та спеціальна музеологія», «Охорона культурної та природної спадщини в Україні та світі», «Правові аспекти охорони культурної спадщини», «Музеєфікація природної та культурно-історичної спадщини», «Музеї світу». Дисципліна передбачає вивчення міст-музеїв, специфіку функціонування музейних комплексів історичної забудови, особливості правового регулювання збереження нерухомих пам'яток.

4. Завдання (навчальні цілі): проаналізувати поняття «місто-музей», його використання в сучасній пам'яток охоронній та музейній діяльності, дослідити особливості збереження та музеєфікації історичної забудови в Україні та світі, ознайомитись з міжнародними організаціями в галузі охорони та реставрації пам'яток, системою збереження світової культурної спадщини, виявити туристичний потенціал історичних міст України.

Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	знати основні поняття з курсу, тенденції та перспективи музеєфікації історичних ландшафтів та міст в Україні та світі	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування	12
1.2	знати основи національного та світового законодавства сфері охорони культурної спадщини	лекція, самостійна робота	індивідуальне завдання	11
1.3	знати специфіку охорони та функціонування музеєфікованої історичної забудови в країнах світу	лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування	16
2.1	вміти визначати туристичний потенціал міст-музеїв	лекція, самостійна робота	модульна контрольна робота з тем ЗМП	5

2.2	вміти виявляти перспективні напрямки розвитку міст-музеїв	лекція, самостійна робота	модульна контрольна робота з тем ЗМ12	5
3.1	вміти збирати повну і достовірну інформацію про функціонування міст-музеїв світу, виявляти особливості національних та регіональних музейних практик	лекція, самостійна робота	індивідуальне завдання	11
4.1	вміти встановлювати основні тенденції охорони та збереження історичних забудов та середовищ	лекція, семінар, самостійна робота	екзамен	20
4.2	вміти виявляти закономірності функціонування, основні тенденції та перспективи розвитку міст-музеїв	лекція, семінар, самостійна робота	екзамен	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)							
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	4.1	4.2
Знання нормативно-правової бази музейної та пам'яткоохоронної справи, визначеної вітчизняним та міжнародним законодавством, дотримуватись вимог професійної етики.		+					+	
Знання та розуміння методологій проектування і модернізації музейних та пам'яткоохоронних установ відповідно до нормативних вимог, чинних стандартів та технічних умов.			+		+			+
Володіння достатніми знаннями в галузях, пов'язаних з організацією збереження, інтерпретації та використання спадщини, що дасть можливість критично аналізувати ситуацію та визначати ключові тенденції розвитку музейництва та пам'яткоохоронної галузі.	+						+	
Уміння застосовувати набуті знання у формуванні ціннісних орієнтацій громадян, суспільного світогляду загалом.		+		+				
Застосовувати на практиці методи аналізу діяльності музейної установи для оцінки проблем та їх вирішення, ресурсного потенціалу розвитку музею, перспективних напрямків діяльності.			+		+	+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Модульний контроль з тем ЗМ1: РН 2.1 - 5 балів / 3 бали*.
2. Модульний контроль з тем ЗМ2: РН 2.2 - 5 балів / 3 бали.
3. Самостійна робота 1 (індивідуальне завдання): РН 1.2 - 11 балів / 7 балів.
4. Самостійна робота 2 (індивідуальне завдання): РН 3.1 – 11 балів / 7 балів.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 1): РН 1.1 - 12 балів / 7 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 2): РН 1.3 - 16 балів / 9 балів.

* максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: екзамен.

- форма оцінювання – екзамен;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;
- Оцінюються такі результати навчання студента: вміти встановлювати основні тенденції охорони та збереження історичних забудов та середовищ; вміти виявляти закономірності функціонування, основні тенденції та перспективи розвитку міст-музейів.
- форма проведення екзамену – усна, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей,
- мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – **24 бали.**

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав **менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів: бали, отримані за семінарські заняття та модульні контрольні роботи; бали, отримані за виконання завдань самостійної роботи, а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (екзамену).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 – 6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 – 11.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Змістовий модуль 1. Поняття «місто-музей».			Змістовий модуль 2. Охорона історичної забудови: світовий досвід			Екзамен
32 заліковий бал (максимум)			28 залікових балів (максимум)			
Самостійна робота	Семінарські заняття	Модульний контроль	Самостійна робота	Семінарські заняття	Модульний контроль	40 балів (максимум)
11 (макс)	12 (макс)	5 (макс)	11 (макс)	16 (макс)	5 (макс)	

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у формі оцінювання індивідуальних завдань (презентацій), модульних контрольних робіт.

Виконані індивідуальні завдання (у формі презентацій) студент подає не пізніше ніж за два тижні до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 10-11 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 7-9 балів;
- тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 5-6 балів;
- робота переважно компілятивного рівня 3-4 бали;
- розкритий лише один окремий аспект теми 1-2 бали.

Теми індивідуального завдання з кожного змістовного модулю викладач пропонує студентам на першому занятті відповідного модулю.

Упродовж семестру оцінюється робота студента **під час кожного семінару** (доповідь, презентація, доповнення, участь у дискусії).

Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 4 балів.

- Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:
- повнота розкриття питання 1 бал;
 - логіка викладення 1 бал;
 - використання основної і додаткової літератури 1 бал;
 - аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульний контроль (МК)**.

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова.

МК проводиться у формі усної відповіді або письмової роботи з 1 питанням, що потребує розгорнутої відповіді. МК оцінюється в 5 балів (максимально).

Критерії оцінювання відповідей на відкриті питання

1. глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 5 балів;
2. обґрунтоване розкриття проблеми 4 бали;
3. тема розкрита неповністю 2-3 бали;
4. розкритий лише один окремий аспект теми 1 бал.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить два завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів.

Критеріями оцінювання відповіді є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	19-20
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	16-18
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	13-15
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	10-12
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	7-9
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	4-6
Відповідь має значні помилки, або відсутня	1-3

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. Рекомендований мінімум для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	17	19	24	60
Максимум	28	32	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

**8. Структура навчальної дисципліни.
Тематичний план лекцій та семінарських занять.**

№ лекції	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	сам. роб.
Змістовий модуль 1 Поняття «місто-музей».				
1	Тема 1. Поняття міста-музеї. Музеєфікація кварталів і міст	2		5
2	Тема 2. Охорона пам'яток в Україні.	2	2	5
3	Тема 3. Міжнародна система охорони пам'яток. Міста-музеї в списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	2		5
4	Тема 4. Міста-музеї і туризм	2	2	5
5.	Тема 5. Список історичних міст України	2		5
6.	Тема 6. Перспективи розвитку історичних міст України	3	2	5
	Індивідуальне завдання			10
Модульний контроль		1		
Змістовий модуль 2 Охорона історичної забудови: світовий досвід.				
7.	Тема 7. Охорона історичної забудови в країнах Європи.	2	2	5
8.	Тема 8. Охорона історичної забудови в країнах Америки.	2	2	5
9	Тема 9. Охорона історичної забудови в країнах Азії.	2	2	5
10.	Тема 10. Охорона історичної забудови в країнах Африки.	2		5
11.	Тема 11. Міста-музеї в перспективних моделях музею XXI ст.	3	2	10
	Індивідуальне завдання			10
Модульний контроль		1		
	ВСЬОГО	26	14	80

Загальний обсяг 120 год.,
в тому числі:
Лекцій – 26 год.
Практичні заняття – 14 год.
Самостійна робота - 80 год.

Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Вайдахер Ф. Загальна музеологія. – Львів, 2005
2. Денисенко Г.Г. Культурна спадщина у формування історичної пам'яті – К., 2018.
3. Заремба С. Українське пам'яткознавство: історія, теорія, сучасність. – К., 1995.
4. Міжнародні засади охорони нерухокої спадщини. – К., 2008.
5. Основы музееведения. – М., 2005.
6. Основы пам'яткознавства. – К., 2017.
7. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство. – К., 2008.
8. Тобелем Ж.-М. Нова епоха музеїв. Культурні установи перед викликом менеджменту. – К., 2018.
9. Юрєнева Т.Ю. Музей в мировой культуре. – М., 2003.
10. Якубовський В.І. Музеєзнавство. – К., 2010

Додаткові:

1. Ананьев В.Г. История зарубежной музеологии. – СПб, 2014.
2. Вечерский В.В. Архітектурно-містобудівна спадщина регіонів України // Археометрія та охорона історико-культурної спадщини. - К.,1999. - Вип. 3.
3. Вечерський В.В. Національна програма: облік пам'яток та історичних міст як перший етап розробки // Археометрія та охорона історико-культурної спадщини. - К., 2000 р. - Вип. 4.
4. Грицкевич В.П. История музейного дела до конца XVIII века. – СПб., 2004.
5. Грицкевич В.П. История музейного дела конца XVIII – начала XX в. – СПб, 2007.
6. Грицкевич В.П. История музейного дела в новейший период (1918-2000) – СПб, 2009.
7. Каган М.С. Музей в системе культуры / Вопросы искусствознания. – 1994. - № 4.
8. Лысыкова О.В. Музеи мира: Учебное пособие. – Саратов, 2001.
9. Музееведение. Музеи мира: Сб. научных трудов / НИИ культуры. – М., 1991.
10. Музеи мира. – СПб, 2007.
11. Музей в современном мире: традиционализм и новаторство: Труды ГИМ. – Вып. 104. – М., 1999.
12. Тельчаров А.Д. Музееведение. – М., 2011.
13. Шевченко В.В., Ломачинська І.І. Музезнавство. – К., 2007.
14. Шляхтина Л.М. Основы музейного дела: теория и практика. – М., 2006.
15. Шляхтина Л.М., Фомин С.В. Основы музейного дела. – СПб., 2000.
16. Шулепова Э.А. Основы музееведения. – М., 2005.
17. Шустрова И.Ю. История музеев мира. – Ярославль, 2002.
18. Юренева Т.Ю. Музееведение: Учебник для студентов. – М., 2003.

Додаткові ресурси

1. Про затвердження Списку історичних населених місць України. Постанова Кабінету міністрів України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2001-%D0%BF>
2. Про охорону культурної спадщини України. Закон України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
3. Міжнародні конвенції ЮНЕСКО, ратифіковані в Україні <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/c788>
4. Міжнародна рада з охорони пам'яток та історичних місць <https://www.icomos.org/en>
5. Світова спадщина ЮНЕСКО <http://whc.unesco.org/>